

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — St. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 50 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 23. decembra 1924.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 152.

Osnutek novega obrtnega zakona.

K vprašanju novega obrtnega zakona je podal v seji Trgovske in obrtniške zbornice dne 20. t. m. referent g. dr. Pretnar naslednje poročilo:

Zbornica je v odsekih obravnavala 17 načelnih vprašanj, ki jih je stavila ministerijalna komisija za izdelavo novega obrtnega zakona ter prišla do zaključkov, ki si jih dovoljujem v sledečem na kratko reasumirati:

K prvemu vprašanju, ki se tiče gospodarskih in pridobitnih zadrug, zavzema zbornica stališče, da se ima njih poslovanje podrediti določbam obrtnega reda, ker ima dejansko vse bistvene znake obrtnosti. Izvzamejo se naj edino Reiffeisenove kreditne zadruge in poljedelske zadruge, ki samo svojim članom nabavljajo izključno za poljedelstvo namenjene potrebščine, kakor semena, gnojila, sadike, orodja in stroje, ali pa prodajajo poljedelske pridelke izključno le svojim članom.

Na vprašanje, kako se imajo razdeliti obrti in urediti pogoji za njih nastop, daje zbornica sledeči odgovor:

Obrti naj se dele v proste, katere nastopi lahko vsakdo, ki je izpolnil splošne pogoje samostojnega obrtovanja, dalje na dokaz usposobljenosti vezane obrte, ki bi bili rokodelski, trgovski, ki se pečajo s prodajo v stalnem obratovališču, trgovske agenture in špediterski obrt. Tretja skupina naj bi bili koncesijonirani obrti.

Rokodelski obrti in koncesijonirani obrti so izrecno naštet in je zbornica poleg dosedanjih sprejela še nekatere nove.

Dokaz usposobljenosti se ima poostriiti in posebno pri rokodelskih obrtih uvesti mojstrski izpit poleg vajenskega in rokodelskega (pomočnega).

Industrijski obrti imajo biti prosti. Vendar pa morajo taka industrijska podjetja, ki vzgajajo vajence, imeti usposobljenega delovodjo in biti član pristojne obrtniške zadruge.

Bistveni znaki industrijskega podjetja se imajo navesti v obrtnem zakonu samem.

Stavbni obrti so se uredili na posebnih anketah interesiranih inženjskih industrijskih, obrtniških in stro-

kovnih šolskih krogov, med katerimi se je doseglo v vseh bistvenih točkah soglasje in si je vsled tega zbornica v glavnem osvojila predloge ankete.

Drogerijski obrti naj se uvrste med koncesijonirane ter pod eno koncesijo združi vse one, s čimur so se na podlagi raznih obrtnih listov in koncesij drogeristi pri nas dejansko pečali.

Krošnjarijenje naj se odpravi. Izjema naj bi bila dopustna le za krošnjarijenje z izdelki domače obrti (hišne industrije).

Sejmarstvo naj se dovoli že obstoječim sejmarjem še nadalje kakor doslej, dovoljenja novih sejmov in izdajanje sejmarskih listov pa naj se za bodoče ukine.

Razmerje delojemalca napram delodajalcu, ako podjetje le-tega spada pod obrtni zakon, se ima urediti v tem zakonu. S tem se bodo popravile mnoge pogoje, ki jih je zakrivila naša socijalna zakonodaja.

Zadruge obrtnikov imajo biti obligatorne. Glede obligatornosti pristopa zadrug k zvezam je bilo v obrtnem odseku deljeno, proti, v trgovskem odseku pa soglasno za obligatornost.

Vsi odseki so se izjavili z ozirom na splošno zahtevo vseh merodajnih obrtniških, trgovskih in industrijskih korporacij soglasno za to, da se imajo urediti zbornice s posebnim in ne z obrtnim zakonom in da morajo vsi skupne s samostojnimi odseki. Volitve imajo biti direktne in tajne.

Institucija obrtnih sodišč se je izkazala za jako dobro in naj zato ostane.

Pristojnost obrtnih oblasti I. stopnje, kakor obstoja danes v Sloveniji, naj ostane v glavnem enaka. Vendar pa naj se da obrtniškim zadrugam mnogo več vpliva pri reševanju obrtnih zadev in posebno preuredi obrtno nadzorništvo.

Zbornica končno opozarja, da smatra za enkrat uvedbo enotnega obrtnega zakona za celo kraljevino še za preuranjeno. Radi velikih razlik med naziranjih gospodarskih krogov raznih pokrajin glede tega vprašanja in pa velika razlika v razvojni stopnji obrta je neobhodno potrebno, da se na projektu dela temeljito, kar pa zahteva dolgotrajnega proučevanja.

Iz predsedstvenega poročila Trgovske in obrt. zbornice.

Statistika trgovskega in obrtniškega gibanja.

V drugem četrtletju letošnjega leta je znašalo število prijav obrtniških obratov 590, število odjav 208, v tretjem četrtletju pa je bilo že samo 379 prijav in 176 odjav. Ako primerjamo te številke s povprečnim številom prijav in odjav lanskega leta, ki so znašale mnogo nad tisoč, vidimo vedno večje nazadovanje in znatno ustajenje gibanja, ki je naravna posledica vladajoče stagnacije in kreditnih težko.

Pri trgovinskih obratih je bilo v drugem četrtletju prijavljenih 564 novih obratov in odjavljenih 396, tako, da znaša prirastek 168 obratov. V tretjem četrtletju pa je znašalo število prijav samo 329, dočim je število odjav padlo na 268, tako da ostane kot prirastek samo 61 obratov. Ta statistika sama je najjasnejši dokaz poslovne krize in težavnih razmer za snovanje novih obratov, v katerih se nahajamo. Relativno največje je število prijav za trgovino z mešaním blagom, ki znaša v drugem kvartalu 94, v tretjem pa 37, dočim znaša število odjav v isti dobi 52, odnosno 36. Na drugem mestu je trgovina z lesom s 54, odnosno 22 prijavami ter 27 odnosno 18 odjavami, na tretjem pa je trgovina z deželnimi pridelki s 34, odnosno 15 prijavami in 19, odnosno 13 odjavami. Poleg tega beležimo še v sejmarstvu znaten prirastek in sicer v drugem kvartalu 53 prijav proti 19 odjavam, a v tretjem 24 prijav proti 14 odjavam.

Večjih obrtniških podjetij, odnosno podjetij na tovarniški način je bilo prijavljenih v drugem četrtletju 25 in odjavljenih 7, a v tretjem četrtletju 26 in odjavljenih 6. Večina odjav se nanaša vsled vedno hujše stavbene krize na izdelavo cementnih izdelkov.

V trgovskem registru je bilo v tretletju na novo vpisanih 20 posameznih tvrdk, 5 javnih trgovskih družb, 12 družb z omejeno zavezo ter 5 delniških družb, a v zadrugnem registru pa 10 zadrug. Izbrisanih pa je bilo v istem času 6 posameznih tvrdk in 4 javne trgovske družbe ter 2 zadrugi. Konkurzi so bili razglašeni nad 4 tvrdkami, in sicer 1 posamezno tvrdko, 1 delniško družbo in 2 družbama

z omejeno zavezo. Število poravnjav znaša 4 in se nanaša samo na posamezne tvrdke.

V drugem polletju je do 15. decembra prejela zbornica 6154 dopisov in odpravila 8126 ekspediciij. Nadalje je izdala zbornica 965 uvoznih potrdil, 683 svedočb o izvoru in 112 svedočb za udeležbo pri javnih licitacijah in 133 raznih drugih potrdil.

OSNOVANJE BORZE IN TELEFONSKI DALJNOVODI.

Novo osnovana blagovna in efektivna borza v Ljubljani je pričela s 16. avgustom poslovati. Kljub znatnim začetnim težkočam je število članov borze dosedaj naraslo že na 142. Zasedaj notira na borzi 10 vrst državnih papirjev ter 17 delnic, založnic in zadolžnic privatnih podjetij. Na blagovni borzi se za sedaj trguje razen z našim glavnim izvoznim predmetom, lesom, tudi z žitom, stročnicami in poljskimi pridelki, sadjem, mastjo, slanino, sirom, seno in slamo, vinom, kemičnimi in tekstilnimi produkti, rudami in kovinami ter kožami in stroji.

Na izrednem občnem zboru dne 31. oktobra je bil odbor borze razširjen in dopolnjen. Obenem je začelo poslovati borzno razsodišče, ki bo v veliko razbremenitev trgovskih sodišč in v olajšavo reševanja trgovskih sporov. Zbornica je na dolgotrajnih anketah izdelala uzmance za trgovino z lesom, vinom, žitom, stročnicami (fižolom, grabom, lečo), krompirjem in prašiči in svinjsko mastjo, ki so že predložene ministrstvu v odobritev. Zeleti bi bilo, da se popolni čimprej koncesija borze tudi za devizni in valutni promet.

Predpogoj dobrega poslovanja borze je, da dobimo direktne telefonske zveze z Vojvodino, kakor tudi zboljšane zveze z Dunajem in Zagrebom. Telefonski promet z Italijo je bil po mnogih intervencijah naposled 10. aprila odprt. V prometu z Dunajem pa so nam nakazane poslovne zelo neugodne govorilne ure. Dosedanja zveza z Zagrebom je tako preobremenjena, da izostane dnevno nad 100 pogovorov na tej črti. Zato je nujno potrebno, da se zgradi drugi bakreni vod za promet z Zagrebom.

LISTEK.

Skopje.

Skopje je glavno mesto takozvane Makedonije ali Južne Srbije, ležeče južno od Niša do bolgarske, grške oziroma albanske meje. V Skopju je nameščeno armijsko poveljstvo, veliko županstvo, ima univerzo, dve gimnaziji in je nad vse važen in živahen trgovski center za vse okoliške pokrajine. Razun tega ima važne zveze z Grčijo (Solun, katerega trgovina se opira baš na skopljansko zaledje) Bolgarijo in Albanijo. Prebivalstva ima po zadnjem, vendar ne točnem štetju ca. 60.000, od tega je 1/4 pravoslavni Srbov (Macedoncev kot se sami imenujejo), 1/4 pa je istočnih narodov, Turkov, Albancev, Grkov, Armencev, Španjolv in nekaj ciganov. Svoječasna turška vlada je pustila za seboj še vedno velik upliv v celokupno ekonomsko življenje, kasnejša Bolgarska pa politično. Politična situacija je zamotana; del prebivalstva je bolgarsko orijentirano, govori se o makedonski autonomiji, stremi se pa tudi za tem, da ostane Južna Srbija v sedanjih koncentracijskih obliki Jugoslavije. Precejšnje število makedonske inteligence živi vsled poprejšnjega političnega udejstvovanja kot emigranti v Bolgariji. Versko zastopanih je 5 različnih ver, prebivalstvo je zelo fanatično, ki pa takoj pokaže veliko skupnost in konservativnost, čim se priseli najsi bo iz trgovskega ali drugega vidika stranec, ki ni rodem iz Južne Srbije. Skopje ima danes še vedno popolnoma orijentalno obeležje: mesto, alikovite noše, rodbinsko življenje, ekonomska politika, trgovina in konsum robe. Reka Vardar deli mesto v dva dela: manjši evropski, z modernimi stavbami, malo bolj vzdrževanimi cestami, vendar še vedno brez kanalizacije, in staro mesto s turškimi hišami, kulami, razdrapanimi cestami, centrom trgovine. Regulacija reke Vardarja povzroča velika močvirja, ki močno vplivajo na nezdravi značaj mesta, vsaj je poznano, da je malarija tu doma.

Prebivalstvo je zelo solidno, ne pozna luksusa, ne nočnega življenja, primitivno so opremljena stanovanja, trgovine in trgovske pisarne, vključ temu se pa skriva za to skromnost veličansko bogastvo in blagostanje, ki je nam skoroda nepoznano. Trgovine se zapirajo v zimskem času čim se mrači, ker je ostala v navadi še stara turška prepoved, ostajati ljudem v večernem času po ulicah. Vključ temu, da je trgovina zelo razvita in se vrše velike transakcije, je trgovsko poslovanje primitivno, kar kaže že samo dejstvo, da pravega knjigovodstva skoro da ni najti.

Omenil sem že, da vlada v Južni Srbiji velika konservativnost napram tujcem; dobro trgujejo samo stare, vpeljane hiše, medtem ko se nove trgovce, poprevratne priseljence skoroda bojkotira in je že več slučajev prisiljenih poravnjav ali konkurznih napovedi. V lokalnem prometu cirkulira zlato (turške lire, napoleonori), v eksportno-importni trgovini se kalkulira v tuji valuti (dolarji, funti, švic. franki: upliv Soluna) in z ostalimi pokrajinami naše države v jugoslovenskih novčanicah.

Rodovitnost zemlje je podlaga veliki eksportni trgovini. Poljska kultura je svojevrstna. Sadi se žito, producira se opij, volna, svila, tobak, kože domačih živali in divjačine itd. Vse to se kupuje transit Solun.

Skopje je trgovski center za celo Makedonijo, ki šteje danes okoli 2 milijona konsumentov in ima velik upliv na vsa okoliška mesta kot Niš, Leskovac, Vranje, Bojanovca, Kumanovo, Kriva Palanka, Kratovo, Štip, Kočani, Veles, Kavadar, Strumica, Djevdelijska, Perezovič, Prizren, Djakovica, Priština, Kos, Mitrovica, Novi Pazar, Peć, Senica, Prijepolje, Novi Varoš, Pribolj, Tošlice in Njegotin. Solun priznava, da bi njegova trgovina propadla brez zaledja Južne Srbije.

Makedonija troši vsakovrstne industrijske artikle, katero dobavlja potom Soluna iz inozemstva preko naše zemlje iz Madjarske in Avstrije, kateri dve državi sta imeli poprej velik trgovinski upliv in iz naših industrijskih pokrajin. Interes Madjarske zopet raste in je pred nedavnim časom bila zaprošena skopljanska trgovska zbornica za izjavo, da-li bi se dovolila ponovna ustanovitev državno - subvencioniranega madjarskega trgovskega muzeja, ki je že svoječasno izborno deloval. Z ozirom na intencije slovenske industrije za tamošnje pokrajine je zavzela zbornica odklonilno stališče.

Omenil sem že, da se razna industrijska roba dobavlja tudi iz Hrvaške, Srbije in Slovenije, vendar pa moram pripomniti sledeče: hrvaške tvrdke, več-

skem času čim se mrači, ker je ostala v navadi še stara turška prepoved, ostajati ljudem v večernem času po ulicah. Vključ temu, da je trgovina zelo razvita in se vrše velike transakcije, je trgovsko poslovanje primitivno, kar kaže že samo dejstvo, da pravega knjigovodstva skoro da ni najti.

Omenil sem že, da vlada v Južni Srbiji velika konservativnost napram tujcem; dobro trgujejo samo stare, vpeljane hiše, medtem ko se nove trgovce, poprevratne priseljence skoroda bojkotira in je že več slučajev prisiljenih poravnjav ali konkurznih napovedi. V lokalnem prometu cirkulira zlato (turške lire, napoleonori), v eksportno-importni trgovini se kalkulira v tuji valuti (dolarji, funti, švic. franki: upliv Soluna) in z ostalimi pokrajinami naše države v jugoslovenskih novčanicah.

Rodovitnost zemlje je podlaga veliki eksportni trgovini. Poljska kultura je svojevrstna. Sadi se žito, producira se opij, volna, svila, tobak, kože domačih živali in divjačine itd. Vse to se kupuje transit Solun.

bom. Za izboljšanje telefonskega prometa je zbornica naredila celo vrsto akcij, katerih večji del pa še ni rešen.

KRIZA INDUSTRIJE.

Konstantno naraščanje vrednosti dinarja od srede avgusta spravlja našo domačo produkcijo, izvozno trgovino in industrijo v težak predhodni položaj. Na drugi strani namreč narašča vsled podpovprečnih rezultatov letošnje žetve indeks domačih veleprodajnih cen, kar vpliva v glavnem na cene življenskih potrebščin, tako, da se v naši industriji produkcijski stroški niso mogli poceniti v razmerju s porastom dinarja. Razen tega se carinski ažijski ni povišal v potrebni meri, da bi paraliziral rastočo opasnost inozemske konkurence. V teku letošnjega leta je bil ažijski trikrat povišan in sicer 15. januarja od 600 na 800, 1. septembra na 900 in 1. oktobra na 1000%. Vendar je napetost napram efektivnemu zlatemu ažijski, ki je uveljavljen v vseh sosednjih državah, še zelo znatna. Najglavnejše panoge naše industrije vsled tega le vegetirajo, ker obratujejo komaj s tretjino ali četrtino svoje kapacitete ter imajo zato tudi dražjo produkcijo kot polno zaposlene inozemske tovarne. Zato bodi ponovno poudarjena potreba takojšnjega uveljavljanja nove carinske tarife s polnim zlatim ažijskim v zaščito domačega dela in produkcije.

PROMETNE ZADEVE.

V prometnem oziru je izredno važen dogodek za naš zbornični okoliš dovršitev železniške zveze Ormož—Ljutomer—Murska Sobota, ki je bila dne 22. novembra slavnostno otvorjena. S tem je nastopila nova doba za gospodarski razvoj Prekmurja in tudi za ljutomerski okraj, ki je bil dosedaj odrezan od zaledja in navezan na tranzit preko avstrijskega ozemlja.

Poleg carine je za olajšanje industrijske krize važna ureditev železniško-tarifnih zadev. Na izvoznem kongresu v Beogradu je zbornica zato ponovno opozorila odločilne kroge na neodložljivo nujnost rešitve perečih tarifnih vprašanj, ker se kritične posledice zadnjega povišanja tarif vedno jasneje kažejo. Ministrstvo saobračaja je na primer 17. julija načelno odobrilo 30% popust za izvoz lesa na progah, ki spadajo v jadranski promet, ki pa do danes ni stopil v veljavo. Zbornica je z ozirom na vedno težji konkurenčni položaj naše izvozne trgovine lesa ponovno intervenirala v tej zadevi pri ministrstvu in na odločilnih mestih ter izdelala načrt za izvedbo dovoljenega popusta s štacijsko tarifo. Zadeva sicer še ni rešena, vendar pričakujemo, da se bo naš predlog v polnem obsegu vpošteval.

Ostale zbornične spomenice in akcije glede prometnih zadev so imele mnogo uspeha ter je ministrstvo ob-

ljubilo, da hoče izvesti sukcesivno likvidacijo ostankov vojnih in povojnih ukrepov. Le vprašanje odprave ločenega računanja vozarine preko prog južne železnice, ki spada med najvažnejše zahteve našega gospodarstva in ki bo v Avstriji s 1. januarjem 1925 izvedeno, je bilo iz finančnih razlogov odklonjeno. Na podlagi podatkov spomenice smo dosegli tudi večje število deklasifikacij predmetov, ki so za našo industrijo zelo važni. Mnogo predlogov pa se nahaja za enkrat še v študiju. Ministrstvo je zbornici obljubilo, da nam tudi glede teh predlogov ustreže kar največ mogoče.

Zbornica zbira sedaj material in statistične podatke o našem železniškem prometu z inozemstvom, da bi mogla na podlagi zbranega gradiva staviti ministrstvu konkretne predloge za ureditev tarifno-političnih odnosov s sosednjimi državami. Izmed dosedanjih tarifnih konferenc je omeniti predvsem konference za tranzit preko Madžarske in naše države, ki se je vršila v Trstu, Budimpešti in Beogradu in na katerih sta si obe državi zasigurali vzajemno povprečni 20% do 30% popust za tranzit glavnih izvoznih predmetov preko ozemlja druge države.

Vprašanje zvišanja zakonitih zamudnih obresti.

(Poročilo zborničnega člana gosp. Kostevca v seji združenih odsekov Trgovske in obrtniške zbornice dne 18. decembra 1924.)

Zbornica se je pečala z vprašanjem zvišanja zakonite zamudne obrestne mere že v seji trgovskega odseka z dne 20. decembra 1923. Takrat je prišla do zaključka, da naj za enkrat še ostane pri 5%, odnosno, kjer gre za trgovske posle in menične obveznosti, pri 6 odstotkih.

Za ta sklep sta bila merodajna dva glavna razloga:

Zbornica se je na eni strani bala, da bi povišanje zakonitih obresti tvorilo nekak preudic za nadaljnje vzdrževanje ali celo zviševanje kreditne obrestne mere. — Na drugi strani pa je upala, da se naša judikatura postavi na praktično edino pravo stališče, da radi zamude dolžnika oškodovanim upnikom v procesih prizna že iz naslova odškodnine primerne višje nego zakonite 5, odnosno 6 odstotne zamudne obresti.

Prvi navedenih dveh razlogov za povišanja zakonite obrestne mere danes ne more več prihajati v poštev. Na kontraktualne obresti zakonita obrestna mera nima nobenega vpliva. One so odvisne, kakor dokazuje izkušnja, od povse drugih komponent, kakor od mere povpraševanja po kreditu in ponudbe od stalnosti ali nestalnosti valute, od višine stroškov in pogojev, ki jih imajo denarni zavodi in poslovni svet pri nabavi denarnih sredstev za dajanje kreditov itd. Kakor iz teh komponent danes nujno rezultirajo visoke kreditne obresti, tako bode nujno moral slediti prevrat v drugo smer, ako se pravkar našete in še druge komponente izpremene ali če odpadejo.

Upanje, da zavzame naša judikatura stališče, da v primeru zamude dolžnika upniku ne gre le povračilo abstraktne škode v iznosu 5, odnosno 6%, temveč vsaj v izmeri povprečnih zmernih bančnih obresti, se žal ni izpolnilo.

Kdor se izrecno ni dogovoril za višje obresti, ta jih pred sodiščem danes tudi ne dobi, kakor kažejo konkretne razsodbe. Sodišča v takih primerih priznajo višje obresti le, če tožnik dokaže konkretno škodo, da je bil n. pr. ravno radi zamude dolžnika prisiljen najeti posojilo po višjih nego 6% obrestih. Kdor se poda na pot takega dokazovanja, pa je dejansko že izgubljen. Dokaz konkretne škode je izredno težak. Če pa tožnik konkretno škodo tudi dokaže, še vedno ni na cilju. Toženec ugovarja, da poslovanje z bančnim kreditom za trgovce, kakor je tožnik, ni na mestu, da so krivi še drugi vzroki in ne le njegova zamuda, da je tožnik moral najeti posojilo, da je višina zahtevanih obresti pretirana itd. Začnejo se zasliševati izvedenci, pravda se zavleče in stroški in sitnosti tožnika rastejo.

Klavzuli na fakturi, da se morajo plačati n. pr. 15% obresti, sodišča ne priznavajo obveznosti, tudi če ji toženec ni ugovarjal.

Mnogi dolžniki te prilike zlorablajo, se nalašč ustavljajo plačilu ter se pustijo tožiti. S tem na umeten način dosežejo moratorij mnogih mesecev, ker so pravde dolgotrajne. Procesualne stroške jim izdatno odtehtajo premijo, ki obstoji v napetosti med zakoniti in onimi obrestmi, ki jih bi morali plačati, če bi najeli posojilo.

V poslovnih, posebno trgovskih krogih je nastalo vsled tega veliko ogorčenje in se vsepovsod čujejo zahteve po zvišanju mere zakonitih zamudnih obresti vsaj od 5 na 10, odnosno od 6 na 12%.

Tudi v inozemstvu so z ozirom na izpremenjene kreditne razmere povišali zakonito obrestno mero zamudnih obresti. Tako je n. pr. Avstrija povišala na 10 odnosno 12%.

Na podlagi teh izvajanj je stavil referent g. Kostevca predlog, da zbornica posreduje pri ministrstvu pravde in ministrstvu trgovine in industrije, da se v običnem državljskem zakonu predvidena 5 odstotna odnosno v trgovskem zakonu in meničnem redu določena 6% zamudna obrestna mera poviša, dokler se razmere bistveno ne izpremene, na 10 odnosno 12%.

Obrtno sodišče.

Plača in odpovedna doba pri službenih razmerjih v smislu obrtnega reda in zakona o trgovskem pomožnem osebju.

(Dva nova primera.)

Pri družbi z omejeno zavezo bil je obratni predmet izdelovanje drož in špirita. V obratu bil je nastavljen tožnik kot varilec špirita. Poslovodje v smislu zakona o družbah z omejeno zavezo so bili vsi družabniki, dejanski vodja tovarne je bil družabnik I. J.

Tožnik je imel prvotno 4800 K mesečne plače, ki se mu je končno zvišala na 5500 K.

Tožnik je trdil v pravdi, da je pogodbo sklenil s poslovodjo I. J., ki se je zavezal plačati mu tudi 5% prodajne cene po tožniku zvarjenega špirita, kateri odstotek je imel zapasti v plačilo, ko bo špirit prodan odjemalcem. Iz tega naslova je tožnik vložil tožbo za znesek 3125 Din s 5% obrestmi, in sicer samo proti družabniku I. J., trdeč, da se je samo s tem pogajal in da se je ta zavezal plačati mu dotične odstotke.

Toženec je ugovarjal, da je bil tožnik uslužben pri družbi z o. z., ne pa pri njem, da je pa on bil pač sodružabnik družbe in ob enem z drugimi družabniki tudi poslovodja. Ker je dejanski on vodil tovarno, je res on sprejel tožnika v službo z mesečno plačo 4000 K. Pozneje mu je rekel tožnik začetkom februarja 1920, da zahteva delež na kupnini za zvarjeni špirit, toda le 2%. Obljubil mu je, da se bo zanj zavzel pri sodružabnikih. Toda pri teh ni mogel izposlovati, da bi se tožniku plačevali kakšni odstotki, pač pa je dosegel, da so tožencu povišali mesečno plačo.

Sodišče je dopustilo glede sporne pogodbe dokaz po zaslišanju strank. Tožnik je pri tem izpovedal, da mu je toženec zagotovil 5% kupnine za špirit in da mu je rekel, da bo vprašal druge družabnike.

Toženec je tudi kot stranka izpovedal ravno tako, kakor zgoraj navedeno, ter je še pristavil, da je govoril z večino družabnikov, ki so pa tožnikovo zahtevo odklonili, pač pa so mu povišali plačo za 1000 K. To je povedal tožniku takoj 12. februarja 1923. Meseca marca 1923 so mu povišali plačo še za nadaljnjih 500 K.

Sodišče je smatralo toženčevo izpovedbo za povsem verjetno, osobito ker jo podpira okoliščina, da so ravno takrat povišali tožniku mesečno plačo, kar bi se gotovo ne bilo zgodilo, če bi mu bili dovolili še plačo v odstotkih. Ker je toženec to tožniku takoj povedal, tožnik pa vzel temu ostal v službi še nadalje, se je očitno zadovoljil s povišanjem mesečne plače brez udeležbe na skupičku za špirit.

Že iz teh razlogov je sodišče tožbeni zahtevek zavrnilo, ne glede na to, da je zahtevek nasproti tožencu neutemeljen, ker tožnik sam trdi, da je bil uslužben le pri družbi z o. z., ne pa pri tožencu, ter se sodišče ni spuščalo v presojo, če je toženec osebno dolžan iz drugega naslova, n. pr. odškodnine, plačati tožniku vtoževan znesek.

Pri toženi tvrdki, katere obratni predmet je tudi razpečevanje šivalnih strojev, je bila tožnica zaposlena kot prodajalka. Imela je hoditi tudi ven na potovanje. Poleg mesečne plače je imela 8% provizijo od vsakega stroja, prodanega od nje pridobljenemu kupcu, 5% odkupnine za stroje, prodane na naslov, označen od toženke ter še odstotek prodanega galanterijskega blaga in od inkaso.

V času od 6. aprila do 9. novembra 1922 je tožnica prodala na naslov, pridobljen od nje same, strojev za 190.925 Din. Po njeni trditvi ji je šla ozi tega zneska 8% provizija še 15.273 Din, tožena tvrdka ji je pa plačala samo 6% ali 11.455-50 Din, za ostalih 3817-550 Din je tožnica vložila tožbo obenem še za dva manjša zneska, katerih pa ni zahtevala iz naslova 8% provizije.

Obrtno sodišče je tožbeni zahtevek zadevajoč 8% provizijo zavrnilo.

Smatralo je namreč po priči R. za dokazano, da je imejitelj tožene tvrdke takoj začetkom aprila 1923 rekel tožnici, da je odslej za prodane stroje ne more več plačevati 8%, temveč le 6% provizije, ker so se prodajne cene strojem znatno zvišale, čemur je pristavil, da tožnica lahko izstopi, če ni s tem zadovoljna. Tožnica je sicer ugovarjala, da je življenje drago, ni pa rekla, da zahteva 8% provizijo. Bilo je to neko soboto. Ko je prihodnji delavni dan prišla tožnica v trgovino, jo je R. vprašala, zakaj ni šla ven na turo, in ko ji je tožnica odgovorila, da za 6% provizije ne more, ji je R. rekla, da bi bila to lahko že v soboto gospodarju povedala, da je pa ta sicer doma in da naj mu gre povedat, da izstopi. Tožnica tega ni storila, pač pa je šla še tisti dan na turo in je ostala v toženčevi službi do 12. novembra 1923, ko ji je toženec službo odpovedal. Ves čas je dobivala provizije izplačevane koncem vsakega tedna, pri tem pa ni nikdar omenila, da ima dobiti 8% provizije, ne pa le 6%. Tudi na odslovenilno pismo je odgovorila s pismom z dne 15. novembra 1923, v kojem prosi, da naj se ji denar dostavi na dom in tudi sedaj ni omenila difference v proviziji, dasi se ji je nakazala le 6% provizija.

To so pač dejanja, iz katerih se mora v smislu § 863. o. d. z. sklepati, da se je tožnica zadovoljila z znižano provizijo, kajti v smislu tega zakonitega določila se velja pogodnikov ne izražati samo izrecno z besedami ali obče sprejetimi znamenji, marveč tudi molče z dejanji, ki vpoštevajo vse okoliščine, ne dopuščajo razlage, na tem dvomiti.

Vsled tega je sodišče tožbeni zahtevek, v kolikor zadeva razlika med 6% in 8% provizijo, zavrnilo.

Proti sodbi je tožnica vložila priziv na deželno sodišče, ki je pa priziv po zaslišanju nadaljnjih prič zavrnilo, kajti tudi te priče so izpovedale glede postopanja tožnice, ko se ji je provizija znižala na 6%, ravnotako, kakor pri obrtnem sodišču zaslišana priča R.

Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

V Mariboru ima splošna stavbena družba tovarno železnih konstrukcij. Tovarna je opremljena s stroji, s katerimi more na leto obdelati 1500 do 2000 ton. Izdeluje mostove, ceeste in železnice, strešne konstrukcije in konstrukcije za dvorane in perone, naprave za obračanje lokomotiv in vagonov, stebre za električne daljnovode, železne konstrukcije za industrijske zgradbe, železne ograje, železne stopnice, okna, vrata in prodajniške zatvornice, kovane žeblice za telefonske in telegrafске izolatorje, žeblice za železniške tračnice in žeblice za stavbarstvo. Delavcev ima 120.

(Konec sledi.)

Železnih konstrukcij se je uvozilo l. 1920. 828.397 kg v vrednosti 3.774.945 Din. Leta 1921. se je uvozilo še več. Kretanje se je uvozilo približno toliko kakor konstrukcij. Z ustanovitvijo naših velikih delavnic leta 1921. v Beogradu in v Mariboru je prenehala potreba, da uvažamo železne konstrukcije. Navzlic temu je država to leto naročila ogromne množine v Nemčiji na račun reparacij, da bi mogla naročiti le železo, katero bi se pri nas potem obdelalo.

Da bi prenehal uvoz železnih konstrukcij, je potrebno, da se povzra carina na predvojno višino. Izdelovseh železnih konstrukcij v državi sami zahteva ogromen interes naše narodne obrambe v primeru vojne, da bomo imeli takrat tudi sposobne delavce za popravila porušeni mostov in delavnice, kjer bi se to izvrševalo in na novo izdelovalo. Iz tega razloga je groh naročiti železne konstrukcije v inozemstvu.

57. IZDELAVANJE PIL IN STRUGAL V NAŠI DRŽAVI.

Strugala se izdelujejo v naši državi nova, a stara se brusijo tudi doma. Izdelujejo se na tovarniški in obrtniški način.

Z brušenjem pil se je pred vojno bavila tovarna Gočevac v Beogradu, vendar novih strugal ni izdelovala. Ostrila je strugala za lastne potrebe in za naročnike.

V Varesu (Bosna) izdeluje pile Josip Meglič in sicer približno 50.000 na leto. Ima pet strojev za nasekavanje in en stroj za brušenje. Zaposluje 16 delavcev.

V Novem Sadu izdeluje pile tovarna Karola Ašenbrenera, ki ima en stroj na naftni pogon z 20 konjskimi silami in en dinamo stroj s 16 konjskimi silami, stroj za struganje pil, sedem naprav za ročno nasekavanje pil, štiri stroje za obdelovanje in drugo potrebno orodje, dalje ima dve garnituri za ostrenje, peči za razbeljenje sirovin, za kaljenje itd. Delavcev zaposluje 6 do 12. Do političnega preobrata je prodajala svoje izdelke tudi na Bolgarsko in v Rumunijo. Ostri pile vseh vrst, izdeluje pa samo velike, navadne pile. Pri intenzivnem delu bi mogla na leto izdelati 15.000 do 20.000 pil. Pri izdelovanju novih pil se jih pokvari 25% pri delu.

V Orehovici, pošta Sušak, izdeluje pile Belohrebek in sicer približno 6000 komadov na leto. Za ostrenje nasekanih pil ima bencinski motor na 6 konjskih sil. Zaposluje enega delavca.

(Dalje sledi.)

Vesele božične praznike naročnikom in prijateljem "Trgovskega lista" želim
uredništvo in uprava.

Trgovina.

Izvoznikom orehov, ki bi se zanimali za izvoz orehov v Nemčijo, so naslovi nemških importnih trgovin v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na razpolago.

Pasivnost italijanske zunanje trgovine. Po italijanskih statističnih podatkih, je italijanska zunanja trgovina po povratu zelo pasivna, vendar se ta pasivnost stalno manjša, in je tudi tekoče leto manjša nego preteklo leto. Italija trguje v glavnem z devetimi državami in znaša promet z njimi okoli 70% celokupne trgovine. S tremi od teh je Italija aktivna s šestimi pasivna. Aktivna je italijanska zunanja trgovina s Švico okroglo za 700 milijonov lir, s Francijo za 200 milijonov, a z Avstrijo za 140 milijonov. Pasivna je nasprotno z Nemčijo okroglo za 1 milijon lir, s Češkoslo-

vaško za 70 milijonov, z Jugoslavijo za 120 milijonov, z Argentino za 200 milijonov, Anglijo za 500 milijonov in z Zedinjenimi državami za 2500 milijonov lir. Celokupna pasivnost znaša približno 2350 milijonov lir (za prvih osem mesecev tekočega leta). Naša država je v trgovini z Italijo aktivna in to v naši valuti približno za 350 milijonov Din. Največ blaga je v teku osmih mesecev uvozila iz Italije Francija, in to za celokupno vrednost 1150 milijonov lir, a največ blaga so v Italijo izvozile Zedinjene države in to v vrednosti 3200 milijonov lir.

Trgovinski odnosi s Švico. Naš pooblaščen minister v Bernu Milutin Jovanović je posetil ministra za trgovino in industrijo dr. Surmina v zadevi trgovinskih odnosov s Švico, predvsem glede sklenitve trgovinske pogodbe.

Manjša tiskarna na prodaj. Manjša tiskarna v Bosni je na prodaj. Tiskarna ima sledeče stroje: 1 brzoprešo 70 x 100 cm, 1 rezilni stroj z dvema noži 65 cm, 1 perforirko 50 cm, 2000 kg črk in linij, 5 serij lesenih črk, 1 amerikanko 30 x 40 cm, škarje za lepenko 100 cm, stroj za vezanje, 8 lesenih in 2 železna regala, 2 do 2500 kg papirja in vse knjigoveške potrebščine, knjigoveško platno, razne tiskarske barve. Vse je skoro novo. Cena znaša 320.000 Din. Interesenti se naj obrnejo na Trgovsko in obrtniško zbornico v Sarajevu.

Trgovski stiki z Anglijo. Angleški dnevnik "The Nottingham Guardian" v Nottinghamu je ustanovil pri svoji redakciji poseben informativni biro, ki daje na vsa vprašanja gospodarskega značaja brezplačno informacije. Zahtevajo se lahko ne samo informacije, ki se tičejo neposredno okrožja Nottinghama, ampak cele Anglije in tudi angleških kolonij.

Nov cenovnik za zavarovanje valute ob izvozu blaga. — Za čas od dne 15. do 3. decembra t. l. določeni cenovnik se razlikuje od cenovnika za prvo polovico meseca decembra v nastopnih postavkah: 1. pšenica, natovorjena na postajah v Srbiji za 100 kg 340 (320) Din, natovorjena na ostalih postajah 390 (370) Din; 2. riž 340 (300) Din; 3. oves 300 (270) dni; 3. nova posušena koruza 220 (230) Din, defektna 130 (120) Din; 5. bela moka-zdrob 600 (580) Din, bela moka št. 0 600 (570) Din, bela moka št. 2 250 (500) Din, krušna moka št. 4 in 5 480 (440) Din, črna moka št. 6 440 (400) Din, črna moka št. 7 400 (340) Din; 6. obloda 300 (240) Din; 7. otrobi 170 (150) Din; 8. koruzna moka 300 (280) Din; 9. pure, zaklane 2500 (3500) Din, gosi, zaklane 3000 (4000) Din; 10. jajca, sveža (zaboj s 1440 jajci) 2000 (1500) Din; 11. drva 10.000 kg 2000 (2200) Din. Nova je postavka 91. lesno ogelje (odpadki-prah), za katero je določena cena (10.000 kg) 1200 Din.

Za pospeševanje naše zunanje trgovine. Na inicijativno kongresa trgovskih in obrtniških zbornic, ki se je vršil koncem meseca avgusta t. l. v Beogradu, si je ministrstvo zunanjih del nadelo nalogo, da organizira s sodelovanjem vseh trgovskih in obrtniških zbornic v naši državi pri vseh važnejših konzulatih v inozemstvu trgovske muzeje, v katerih bi posamezne trgovske stalno izstavile svoje izdelke.

Uvoz italijanskih vin na Češkoslovaško. — Po trgovski pogodbi, katero je sklenila Italija s Češkoslovaško, ima Italija pravico uvoziti na leto 110.000 hl vina. Pogodba je stopila v veljavo še le 7. novembra 1924, a je bil pogojeni kontingent že takrat do cela izčrpan, vsled česar je Češkoslovaška ukinila za leto nadaljnjo izdavanje uvoznih dovoljenj.

Italijanski poslovni stiki z Ogrsko. — Italija pridela le 30 milj. meterskih stov žita, potrebuje pa za prehrano najmanj še enkrat toliko. Italijanski uvozniki nameravajo nabaviti primanjkujočo količino na Ogrskem. Ogrski trgovci pri-

čakujejo vsled tega, da se bo promet z Italijo dvignil, ker bo šlo pri prodaji moke in žita v prvi vrsti za kompenzacijske kupčije.

Glavna zaloga

F. ŠIBENIK - LJUBLJANA

Industrija.

NOVA LESNA INDUSTRIJA V LOŽKI DOLINI.

Dne 19. t. m. se je vršila po zastopnikih gradbene direkcije in po okrajnem komisarju g. dr. Marazu, kolavdacija nove parne žage, ki je last lesnega trgovca g. Karola Kovača iz Starega trga pri Rakeku. Nova parna žaga je zelo moderno izgrajena, ima lokomobil za pogon tvrdke Wolf Magdeburg, ki ima pogonjsko silo normalno 54 konjskih sil v polni izrabi pa 65 konjskih sil. Lokomila obratuje naslednje stroje: 1 polnojarmenik, 1 beneški jarem, 1 letvičar, 2 krožni žagi, 1 čelno žago, ter 1 brusilni stroj. Podjetnik reže skoro izključno samo komisijsko blago in sicer v dolžini od 1 do 16 m in to les naslednjih vrst: jelovino brestovino, javor, lipa, ter zaposluje v celoti 36 delavcev.

Zgradbo tovarne je izvršil podjetnik Ivan Ronko ml. iz Cerknice, lokomobil je montiral tvrdka ing. Štebi, vse ostale stroje je pa montiral domači strojnik G. Furlan. Razsvetljavo vseh prostorov oskrbuje 12 konjski dinamo.

Lastnik je s svojo znano podjetnostjo pripomogel, k povečanju blagostanja v loški dolini in k zmanjšanju brezposelnosti, kajti ni preskrbel kruha samo 36 nastavljenecem, ampak daje zaslužek še nešteto gozdnim delavcem in voznikom. Podjetju želimo, da bi se razširjalo in procvitalo ter doseglo cilj, za katerega je bilo zgrajeno. Gospodu Kovaču pa čestitamo na tako moderno zgrajenem podjetju.

Uvedba akordnega dela v sovjetski Rusiji. Ruski tisk je pričel vsestransko propagando za uvedbo akordnega dela, proti kateremu se je v početku revolucije odločno borila ravno ista javnost, ki se sedaj zanj poteguje. Povratek akordnega dela, pišejo ruski listi, je neobhodno potreben, da se ukrepi narodno in industrijsko gospodarstvo. Akordno delo stopnjuje zanimanje za korupcijo pri slehernem delavcu, ter mu izpopolnjuje kvalifikacijo in tehnično spretnost. V propagandi za akordno delo se ruski listi sklicujejo na Lenina, ki je leta 1918. rekel sledeče: »Potrebno bi bilo, da se vprašanje akordnega dela in nadur vsestransko prouči ter praktično izvede.«

Češkoslovaška industrija. Po poročilu, ki ga je podal glavni tajnik zveze praških industrijcev, izhaja, da se je položaj češkoslovaške industrije precej zboljšal. V tekočem letu je brezposelnost občutno padla in število poslujočih podjetij raste. Vendar ni mogoče še reči, da je dosegla predvojno stanje in mnogo truda bo še treba za doseg tega cilja. Prebitek trgovske bilance Češkoslovaške, ki je znašal v prvih desetih mesecih leta 1923. 1926 milijonov Kč. je padel v isti dobi tekočega leta na 620 milijonov. Tega stalnega padanja pa ne bo mogoče obustaviti z omejitvami uvoza, ampak bo treba dati izvozu večjega razmaha. Češkoslovaška bo morala slediti zgledu drugih držav, ki mislijo v predvidevanju borb, ki se napovedujejo na mednarodnih tržiščih, znižati nabavne cene, ker se hoče na ta način zvišati kupna moč odjemalcev in priti do normalne produkcije v industriji in do znižanja brezposelnosti.

Kartel pivovarn. Kakor poročajo beograjski listi, bo v kratkem podpisan medsebojni dogovor, sklenjen med pivovarnami na konferenci, ki se je nedavno vršila v Beogradu. Dogovor se nanaša na prodajne cene pivovarn. Vsaki pivovarni bo podrejen rajon, v katerem sme ona prodajati svoj produkt.

Zaposlavanje inozemcev. — Na intervencijo češkoslovaške poslanstva je naša vlada po časopisnih poročilih ukinita prepoved bivanja v naši državi vsem inozemcem, katerim poteče dovoljeni rok za bivanje. Splošno se smatra, da je vlada dovolila inozemcem bivati v naši državi preko dovoljenega roka na ustno intervencijo dr. Beneša povodom njegovega sestanka z našim zunanjim ministrom v Rimu.

Davki in takse.

Davek na poslovni promet od prodaje vsigalice in cigarenega papirja. Na inicijativno Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani je finančna delegacija v Ljubljani naslovila na vsa davčna oblastva v Sloveniji nastopni odlok: Po čl. 8. to. 7. zak. o davku na poslovni promet oziroma po pravilniku k temu zakonu je promet vseh predmetov drž. monopolov davka prost, ker ti predmeti niso realne, nego fiktivne ali z državno davščino povečane vrednosti ter so večinoma izraz državnih davščin v kakršnikoli obliki ter imajo že vnaprej uradno določeno prodajno ceno. — Delegacija je bila opozorjena, da ponekod davčna oblastva obdavčujejo tudi promet z nekaterimi monopolskimi predmeti, kakor vsigalicami in cigaretnim papirjem, češ, da je prodaja prepuščena prosti konkurenci. Po razglasu oblastne monopolne uprave v Ljubljani z dne 22. maja 1923, št. 37/3-1923 (Ur. l. kos 51 ex 1923) in tudi po novejših cenovnikih je samo prodaja v razglasu pod III. navedenega luksuznega cigaretnega papirja (n. pr. Abadie, Club, Golub itd.) prepuščena prosti konkurenci. Cena tem vrstam cigaretnega papirja ni uradno določena; nanje se pobira samo monopolna taksa pri izvozu iz tovarne doličnega podjetnika. Ta promet torej brezdomno podlega davku. Monopolizirani cigaretni papir, katerega proizvodnjo in prodajo si je pridržala Uprava monopolov sama, pa se prodaja samo po pooblaščenih prodajalcih (trafikanth) po uradno določeni ceni. (Prodajalci dobivajo le 5%no provizijo). Prekoračenje cen je prepovedano in kaznivo. Ta promet ni obdavčiti. — Vsigalice so v Sloveniji nepopolni monopol, do čim so v Srbiji popolni monopol. Monopolna taksa se pobira v domačih tovarnah sliče kakor pri luksuznem papirju. Prodajna cena je bila pred uveljavljenjem cenovnika z 19. maja 1924, Pov. br. 24, predmet proste konkurence, s tem cenovnikom pa je monopolna uprava predpisala za celo kraljevino enotno obvezno ceno, katere prekoračenje je prepovedano in kaznivo. Promet je do uveljavljenja tega cenika davku zavezan, potem pa davka prost.

Dohodki monopolne uprave v mesecu septembru t. l. Monopolna uprava je imela v mesecu septembru t. l. 280 milj. dinarjev dohodkov. Na posamezne monopolne dohodke se razdele dohodki nastopno: tobak 139.2 milijonov, sol 31.7 milijonov dinarjev, petrolej 17.3 milj., vsigalice 14 milj., cigaretni papir 10 milj., saharin 28.800, vrednotnice 46.4 milj., razni dohodki 413.820 Din. Za to dobo proračunjeni dohodki so znašali 259.5 milj. Din. Napram dohodkom v mesecu septembru l. 1923 so bili letošnji dohodki za 44 milj. višji.

Donos državne trošarine. — V mesecu novembru t. l. je država pobrala 66 milj. Din trošarine, to je za 16 milj. Din več nego je bil ta donos proračunjen ali za 5 milj. Din več nego v mesecu novembru leta 1923.

PO ZAKONU

se
sme
v

MAGGI

jevih originalnih steklenicah shranjevati oziroma prodajati samo Maggi-jeva zabela. Pri dopolnjevanju naj se vedno pazi na to, da se zabela iz te velike, z imenom Maggi zahteva Maggi-jeva zabela ter vse drugo zavrne.

Denarstvo.

Naš drobiž. — Vlada je za kovanje drobiža razpisala posebno dobavo. Rok za vlaganje ponudb je potekel dne 15. t. m. Poleg 18 inozemskih podjetij sta vložili ponudbi za dobavo tudi eno hrvaško in eno slovensko podjetje (cin-karna v Celju).

Obtok novčanic v Avstriji pokazuje po izkazu 15. t. m. znižanje za 92,5 milijard na 7.703,7 milijarde kron.

Razno.

Gradba skladišča na Sušaku. Direkcija državnih železnic v Zagrebu namrava zgraditi na Sušaku dve skladišči za blago, privatnih interesov. Skladišči se imata zgraditi iz armiranega betona s pritličjem, I. in II. nadstropjem in kletjo. Gradbeni stroški bi znašali približno za m² površine nadstropja ali kleti 900—1200 Din, a celokupni gradbeni stroški bi narasli na 10.000.000 Din. Navedena magacina bi služila izključno za potrebe trgovskih in industrijskih krogov v državi, z izjemo nekaterih manjših prostorov v pritličju, ki bi bili na razpolago železniškim službenim organom — odnosno organom pomorske oblasti. Železniška uprava bi bila voljna dati interesentom potrebne prostore na razpolago brezplačno do gotovega roka, ki bi se določil, upoštevajoč amortizacijo gradbenih stroškov na podlagi dosedaj veljavnih pristojbin za zaprta skladišča. Vse gradbene stroške bi morali nositi interesenti. Interesenti, ki se za načrt zanimajo, so naprošeni, da se takoj zgledajo pri Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Zamenjava neuporabnih novčanic. Finančna uprava je v septembru t. l. omejila zamenjavo novčanic po 50 para in po 1 Din in odredila, da se smejo zamenjavati samo takrat, kadar so popolnoma neuporabljive in se takrat samo iz zaloge iz prometa vzetih novčanic, ki so še sposobne za kroženje. Ker je ravno novčanic za 50 para in za 1 Din veliko v prometu in je od njih večina v takem stanju, da ni več porabna za kroženje, je trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani vložila na ministrstvo financ prošnjo, da se za olajšanje denarnega prometa znova dovolijo blaginjam izmenjavanje za kroženje nesposobnih enodinarskih in nižjih novčanic, hkrati pa prepreči prehitro obrabo teh novčanic s tem, da se izda zadostno število petdinarskih novčanic, za nižje enote pa kovan drobiž. Na to vlogo je ministrstvo zbornici sporočilo, da je odredilo natis novih novčanic za 1 Din in za 50 para, ki pridejo v doglednem času v promet in da je podvzelo vse potrebne korake za izdajo kovanega drobiža. Glede petdinarskih bankovcev je ministrstvo sporočilo, da je Narodna banka naročila večjo količino petdinarskih bankovcev, ki pridejo kmalu v promet.

Pogajanja z Italijo. Na konferenci v Benetkah je bilo doslej dovršenih in parafiniranih 9 konvencij, med katerimi je najvažnejša velika konvencija o prometu z Reko in našim teritorijem v obče ter o zvezi Reke s Sušakom. Nadalje je tudi zaključena konvencija o tarifi za Reko. Povoljno je rešeno vprašanje našega izvzva.

Priprave za nadaljevanje pogajanj z Avstrijo. Iz Beograda poročajo, da bo minister trgovine in industrije dr. Šurmin imel 29. t. m. plenarno sejo z našimi delegati, ki vodijo trgovinska pogajanja z Avstrijo. Kakor smo že poročali, so se pogajanja zbog gotovih težav, ki so jih stavili avstrijski krogi, zahtevalo znatne olajšave glede izvoznih in uvoznih carin, prekinila in kakor se sedaj sliši, nameravajo ti sploh opustiti pogajanja, ako ne bi naša vlada ugodila čezmerno visokim zahtevam avstrijskih trgovcev in industrijalcev!

† **Josip Radković.** V petek je preminul v Zagrebu g. Josip Radković, predsednik Zagrebačke Zbora. Pokojnik je spadal med najmarkantnejše osebnosti zagrebških gospodarskih krogov. S

svojim neumornim delom in talentom si je pomagal od navadnega rezbarskega učenca do izvrstnega mojstra, do bogatega gospodarja. Zadnja leta je posvetil vse svoje moči Zagrebačkemu Zboru, ki je bil njegova ustanova. Zagrebški krogi bodo pridnega delavca zelo težko pogrešali.

Naš uvoz v prvih devetih mesecih leta 1924. — V našo državo se je v prvih devetih mesecih t. l. uvozilo blaga v približni vrednosti 6 milijard dinarjev. Uvoženo blago je došlo po večini iz Čehoslovaške, Italije in Avstrije. To blago je bilo vredno nad 3 milijarde. Iz Čehoslovaške smo uvozili za 1260 milj. Din (21,01%), Italije za 1234 milj. Din (20,59%) in iz Avstrije za 1203 Din (20,07%) blaga. Ostale države so bile udeležene na uvozu s sledečimi odstotki: Anglija 10,40%, Nemčija 8,29%, Združene države Amerike 3,89%, Francija 3,58%, Grška 2,84%, Ogrska 2,46%, Rumunija 2%, Indija 1,07%, Švica 0,76%, Holandija 0,74%, Belgija 0,49%, Poljska 0,34%, Brazilija 0,29%, Egipt 0,19%, Danska 0,16%, Argentinijska 0,15%, Bolgarska 0,11%, Norveška 0,11%, Rusija 0,09%, Španija 0,06%, Turčija 0,08%, Albanija 0,07%, Švedska 0,04%, Portugalska 0,03%, Perzija 0,02%, Alžir 0,02%, Urugvaj 0,01%, Kina 0,01%. Iz ostalih držav smo uvozili za 139.850 Din blaga.

Nov dok za Dalmacijo. Ladjedelnica v Lübecku je predala zastopniku jugoslovanske vlade v Lübecku dok v izmeri 1700 ton na račun vojnih reparacij. Dok bošta privlekla v Kotor dva remorkerja.

Zunanjepolitični položaj Češkoslovaške. Tekom zasedanja komisije za zunanje stvari je dr. Beneš izjavil, da se bodo v kratkem obnovila pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe z Belgijo ter izjavil, da so odnosi med Grčijo in Češkoslovaško dobri. S Poljsko se je sklenilo, da se bodo rešila razna politična vprašanja s posebnimi pogajanj. Drugače pa da so gospodarski odnosi s to državo izvrstni. Nadalje je dr. Beneš zatrdil, da je trgovinska pogodba z Ogrsko velikega pomena za obe državi, posebno pa, da bo ta pogodba zboljšala gospodarski položaj Slovaške. Minister Beneš se je tudi izrazil, da nima nišesar proti vzpostavitvi diplomatskih odnosov z Rusijo, za katero da je po njegovem mnenju prišel čas. Vprašanje ugodnega trenutka pa odvisi od volje vladne večine. Priznanje »de jure« sovjetske Rusije bo vezano na pogoj, da se sovjeti ne bodo vmešavali v notranje zadeve Češkoslovaške in da se v notranjosti ne bo skušala delati nikakoli boljševiške propaganda. Na zaključku je Beneš se izjavil, da bodo francosko-angleški dogovor in ženevski zapisnik ali kak drug garancijski pakt imeli vedno isto vrednost, ako bodo prišli do udeležitve.

Italijanski konzulat v Šibeniku ukinjen. Italijanski konzulat v Šibeniku se je ukinil. Mesto tega se je ustanovil vicekonzulat (konzularna agencija), ki je podrejen konzulatu v Splitu.

Prihod popravljenih ladij. Iz Regensburga pripluje te dni 6 popravljenih ladij, med njimi štiri potniške in dve tovorni. Potniške popravljenе ladje se imenujejo: »Princeza Jelena«, »Peter Zrinjski«, »Avala« in »Osijek«, tovrstne pa »Zadar« in »Soča«.

Uradni dnevi srezkega poglavarstva v Mariboru levi breg se vrše v Sv. Lenartu dne 22. januarja, 19. februarja, 17. marca, 16. aprila, 20. maja, 18. junija, 16. julija, 20. avgusta, 24. septembra, 22. oktobra, 19. novembra in 17. decembra; v Zgornjem Cmureku dne 29. januarja, 26. februarja, 26. marca, 23. aprila, 28. maja, 25. junija, 23. julija, 27. avgusta, 29. septembra, 29. oktobra, 30. novembra in 22. decembra.

Statistika zunanje trgovine za 1923 je ravnokar izšla. Knjiga, ki je uradna izdaja Generalne direkcije carin, vsebuje 252 strani in stane 100 Din. Dobi se pri vseh glavnih carinarnicah.

Praški velesejem. V Pragi se bo vršil spomladanski velesejem od 22. do 29. marca 1925. Da so praški velesejmi zelo priljubljeni in da imajo veliko privlačno silo, priča dejstvo, da prirejujejo tudi inozemske vlade in javne korporacije na praških velesejnih lastne razstave. Dosedaj so se udeležile omenjenih velesejmov razen tujih privatnih

razstavljalcev tudi uradne ekspozicije iz Italije, Rusije, Španske, Danske, Holandije in posebno Francije, ki je imela na zadnjem velesejmu veliko razstavo, obsegajočo 1000 m², na kateri je bilo zastopanih nad 300 francoskih tvrdk. Brez dvoma bi bilo v veliko korist slovenskega gospodarstva, ako bi se tudi naši krogi udeleževali praškega velesejma kot razstavljalci.

Zedinjene države gradijo nove ladje. Poslanec Britton, ki pripada komisiji za pomorske zadeve, je predložil zbornici zakonski načrt, na podlagi katerega se zviša kredit za pomorske zgradbe v znesku 101.400.000 dolarjev. S tem si hočejo Zedinjene države zgraditi ono število ladij, ki jih izkazuje sedanja Anglija.

Jadransko osiguravalno društvo u Trstu (Riunione adriatica di sicurtà), ustanovljena leta 1838, je povišala svojo glavnicu od 20 na 100 milijonov lir, od katerih je popolnoma vplačanih 40 milijonov lir. Društvo je svoje poslovanje razširilo na vse države kontinenta ter šteje v svoj koncern 18 društev v desetih evropskih državah. S tem poviškom delniške glavnice je društvo ustanovilo garancijske fonde, kateri, preračunjeni na zlato pariteto, presegajo predvojne društvene garancijske fonde ter stavlja jo društvo med prve internacionalne svetovne zavode. Razvoj društva kažejo sledeče številke: Premijski prihod v elementarnem oddelku: Leta 1919 50 milijonov lir, leta 1923 167 milijonov lir. Nova življenska zavarovanja: Leta 1919 88 milijonov lir, leta 1923 423 milijonov lir. Društvo posluje tudi v naši državi v vseh vrstah zavarovanja z zelo dobrim uspehom.

Listnica uredništva. Radi praznikov izide prihodnja številka našega lista v soboto, dne 27. t. m.

Hitra prodaja je velik dobiček!

Med predmete, katere v Vaši trgovini vedno naglo prodate, spada brezdvomno milo **„ZLATOROG“**. S tem visokovrednim izdelkom si ohranite Vaše odjemalce in zvišate promet. Ne dajte se premotiti z navidez cenejšimi izdelki, kateri Vam donesejo samo pritožbe Vaših odjemalcev.

Ljubljanska borza.

Dne 21. decembra 1924.

Blago. Les: Hrastovi frizi, 4, 5, 6, 7, od 30—60 cm, fco Podbrdo, 1 vag., den. 1440, bl. 1450, zaklj. 1440; plohi od jagneda, 20 mm, škart, ogledano, fco meja, za 100 kg, 2 vag., den. 77, bl. 80, zaklj. 77; hrastovi plohi, škart, ogl., fco meja, za 100 kg, 1 vag., den. 66, bl. 68, zaklj. 66; hrastovi plohi, 2,80, 2,90, 3 m, od 16—40, 43 mm, fco meja, 2 vag., den. 1334, bl. 1340, zaklj. 1334; hrastovi plohi, 2,80 do 3 m, od 16—40 cm, 53 mm, fco meja, 2 vag., den. 1334, bl. 1340, zaklj. 1334. — Zito in poljski pridelki: Pšenica domača, fco Ljubljana, den. 425; pšenica bačka, par. Ljubljana, bl. 475; koruza, umetno suš., def., fco dom Ljubljana, den. 215, bl. 250; koruza nova, fco slav. post., gar., 2 vag., den. 185, bl. 190, zaklj. 185; oves bački, fco bačka post., bl. 300; laneno seme, fco Ljubljana, den. 700; otrobi pšenični, sr. deb., fco gor. post., bl. 225; krompir, beli, fco dol. post., 1 vag., den. 133, bl. 140, zaklj. 140. — Stročnice, sadje: Fižol ribničan, očiščen, b/n, fco Postojna trs., bl. 475; fiž. prepelečar, očiščen, b/n, fco Postojna trs., bl. 550; fižol mandolon, očiščen, b/n, fco Postojna trs., den. 450.

Vrednote. 7% invest. pos. 1921 den. 65; Celjska pos. den. 210, bl. 218; Ljublj. kred. banka, den. 225; Merk. banka, Kočevje, den. 124, bl. 130; Str. tov. in liv., Ljubljana, den. 130; »Split«, den. 1290, bl. 1300.

TRBOVELJSKI PREMOG, DRVA, KOKS, ANGLEŠKI PREMOG, SLEZIJSKE BRIKETE dobavlja

„ILIRIJA“, Ljubljana
KRALJA PETRA TRG 8. Telet. 220.

Plaćilo tudi na obroke!

Trnža poročila.

Božični tržni dan v Mariboru 20. decembra. Ta dan je bil prav dobro preskrbljen s svinjskim mesom, s perutnino in božičnimi drevesci. Slaninarjev je bilo 70 na trgu in so prodajali svinjsko meso po 30 do 40, slanino po 35 in drob po 20 dinarjev, domači mesarji pa govedino po 21 do 25, teletino 25 do 30 in svinjino po 30 do 35 dinarjev kg, mast 38 do 40 dinarjev kg, jetrne in krvave klobase po 5 do 6 dinarjev komad.

Perutnina: Cene kokošem in piščancem so bile 20 do 70, racam in gosem 60 do 100, puranom 100 do 250, šopanim puranom pa 250 do 300 dinarjev komad. Domačim zajčkom 15 do 60 dinarjev komad.

Krompir, zelenjava, sadje in druga živila. Krompir se je prodajal po 10-50 do 11 dinarjev mernik (7½ kg), zeljnate glave 1-50 do 5 dinarjev komad, čebula 3 do 6 dinarjev venec, kislo zelje 4, kisl. repa 2 dinarja kg, salata 1-25 do 1-75 dinarjev komad oziroma kupček, kartof 3 do 25 dinarjev komad, paradižniki 2 do 3 dinarje kg, jabolka 2 do 6, bruske 6 do 12, dateljni 30 do 80, mandelji 50 do 60, orehi 6 do 12, luščeni 45 dinarjev kg, mleko 3-50 do 4, smetana 16, maslo 46, kuhano 54 dinarjev kg, bučno olje 30 do 33 dinarjev liter.

Lončene in lesene robe, posebno jerbosov in košar je bilo precej na trgu. Cena jim je bila 0-50 do 200 dinarjev za komad. Izredno mnogo je bilo božičnih dreves, ki so se prodajala po 25 do 100 dinarjev za komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. V soboto 20. t. m. so kmetje pripeljali 12 vozov sena, 2 vozova stelje in 4 vozove slame na trg. To pot se je tudi slama podražila. Cene so bile senu 87-50 do 100, slami 62-50 do 70 in stelji 50 dinarjev za 100 kg.

Tržne cene v Ljubljani (dne 15. decembra). Meso v mesnicah 24—27, na trgu: 1 kg gov. mesa I. 24—26, II. 18 do 24, vampov 10—12, pljuč 8—10; teletina: 1 kg tel. mesa I. 28—30, II. 25 do 27, jeter 29—30, pljuč 24—25; svinjina: 1 kg prašič. mesa I. 34, II. 29, pljuč 14 do 15, jeter 25—30, slanina trebušne 29 do 30, hrbtne in sala 35—36, slanina mešane 33—34, slanina na debelo 32 do 33, masti 35—38, šunke (gnjati) 45, prekajenega mesa I. 40—45, II. 35—40 Din. Drobnica: 1 kg koštrunovega mesa 18 do 19, jagnjetine 25, kozličevine 38. Klobase: 1 kg krakovskih 56, debrecinskih 56, hrenovk 42, polprekajenih kranjskih 45. Perutnina: 1 piščanec 20—30, kokoš 40—50, petelin 40—45, nepitana gos 70 do 80, domač zajec manjši 10, večji 18 do 25 Din. 1 liter mleka 3—3,75, 1 kg surovega masla 50, čajnega 60—70, masla 50, bohinskega sira 10, 1 jajce 5 do 2,25 Din.

Cene specerijskemu blagu v Ljubljani (dne 15. decembra). 1 kg kave Portorico 84—92, Santos 48—52, Rio 44—48, pražene I. 100—110, II. 84—88, III. 54—56, sladkorja belega kristalnega 15,50, v kockah 17,50, riža I. 10—14, II. 8—10, 1 liter namiznega olja 26, jedilnega 22, 1 kg soli 3,50, riževega škroba 21, pšeničnega 16, koruznega 12, testenin I. 18, II. 12 Din.

Dunajska borza za kmetijske produkte (19. decembra). Tendence se je v soglasju z naraščanjem na terminskih borzah v Newyorku in Chicagu nadalje uvrstila. Notirajo vključno blagovno-prometni davek v aK: pšenica domača 4800 do 4900, madžarska s Potisja 5350 do 5450, jugoslovenska 5100 do 5200; rž: domača 4475 do 4525; ječmen: domači 5000 do 5600; sušena turščica: 3100 do 3300; oves: domači ali madžarski 3700 do 3800; seno: avstrijsko, stisnjeno, polsladko 1350 do 1400, sladko 1450 do 1500 aK.

Cene žitu na trgu v Ljubljani. 100 kg pšenice 445—465, rži 390, ječmena 405, ovsa 360, prosa 320, koruze 300, ajde 340, fižola ribničana 450, prepeličarja 500, graha 400, leče 600 Din.

Mariborski svinjski sejem, 19. decembra. Radi živinske kuge pojemajo svinjski in živinski sejmi v Mariboru. Dne 19. t. m. se je pripeljalo samo 75 svinj in 1 koza na sejm v Maribor, od katerih je bilo prodano vključno blizajočim se božičnim praznikom samo 47 komadov. Cene za vsaki komad so bila sledeče (v oklepajih se nahajajo cene pretečenega tedna): za 7 do 9 tednov stare prašiče 150 do 225 dinarjev (150 do 187-50), 3 do 4 mesece stare 300 do 400 dinarjev, (225 do 350), 5 do 7 mesecev stare 600 do 700 (550 do 650), 8 do 10 mesecev 750 do 875 (750 do 875), 1 leto stare 1200 do 1500 (1150 do 1250) dinarjev, 1 kg žive teže 15 do 17-50 (15 do 16-50), 1 kg mrtve teže 18-75 do 22-50 (18-75 do 22-50) dinarjev.

Dobava, prodaja.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 10. januarja 1925 pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznih čopičev in krtač. — Dne 12. januarja 1925 pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave 55.000 komadov strešne opeke; pri odelenju za mornarico v Zemunu glede dobave 29 raznih tehnic; pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznih kemikalij; pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave desk iz mehkega lesa. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. decembra t. l. ponudbe glede dobave 20.000 komadov podložnikov iz mehkega lesa za sode fer glede dobave 350.000 kg mehkih drv za podkurjavo strojev. Direkcija državnega rudnika v Kreki sprejema do 4. januarja 1925 ponudbe glede dobave 160 do 170 parov čevljev za delavce. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 29.

decembra t. l. pri upravi barutane v Kamniku glede dobave 900 do 1000 kg strojnega olja. — Dne 13. januarja 1925 pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega materiala za gornji stroj (tračnice, spojnice, vijakov itd.); pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave trdega lesa (desk itd.); pri odelenju za mornarico v Zemunu glede dobave 100 ton olja za kurjavo. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Državna borza dela v Mariboru. Od 14. do 20. decembra je bilo pri tej borzi 162 prostih mest pripravljenih, 295 oseb je iskalo službe, v 67 slučajih je posredovala borza uspešno in 7 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja do 20. decembra je bilo pa 7003 prostih mest pripravljenih, 10.031 oseb je iskalo službe, v 3525 slučajih je posredovala borza uspešno in 1386 oseb je odpotovalo. — Delo išče: 28 hlapcev in dekel, 3 oskrbniki, 10 viničarjev, 3 rudarji, 1 opekarski delavec, 2 kleparja, 14 kovačev, 1 strojniški ključavničar, 1 urar, 3 mehaniki, 2 elektrotehnika,

4 monterji, 16 mizarjev, 8 kolarji, 2 sodarja, 1 prostorni mojster, 4 žagarji, 1 sedlar, 8 usnarji, 1 barvar, 4 tapetniki, 15 krojačev in šivilj, 1 šteparica gornjih delov čevljev, 4 perice, 1 likarica 14 čevljarjev, 1 medicar (lebcelter), 1 slaščičar, 4 mlinarji, 7 pekovi, 5 mesarjev, 17 natakarev in natakari, 5 hotelskih sobaric, 7 zidarjev, 6 slikarjev in pleskarjev, 3 tesarji, 62 tovarniških in pomožnih delavcev in delavk, 22 slug, 7 kurjačev in strojnikov, 1 fotograf, 1 fotografinja, 17 trgovskih sodrnikov in sodrnic, 4 šoferji, 4 kočijaži, 1 uradnik, 1 poduradnik, 21 pisarniških moči, 3 blagajničarke, 81 gospodinje, kuharic, služkinj in sobaric, 7 vzgojiteljic, 2 učiteljici, 2 družabnici, 1 otročja vrtarica, 1 bolničarka, 23 vajencev in vajenk.

— Delo je na razpolago: 34 hlapcem in deklam, 5 viničarjem in majarjem, 1 lončarju, 22 rudarjem, 1 železolarju, 2 mizarjema, 1 sodarju, 1 kolarju, 2 mizarjema, 2 zarjema, enemu sodarju, enemu kotlarju, enemu kolarju, enemu kiparju, 5 krojačem, 2 fotografoma, 2 delavcema za izdelovanje zamaškov, 1 strojniku, 1 gosposkemu slugi, 21 vajencem, 2 vzgojiteljicama, 2 varuškam, 1 nadziralki za tovarno, 72 kuharicam za v hotel, 1 šteparici gornjih delov čevljev, 1 izvrstni servirarici, 2 postrežnicama, 8 kuharicam v privatne hiše, 16 služkinjam, 2 sobaricama, 1 trgovski vajenki.

Veletgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

prilporeča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje moko in deželne pridelke raznovrstno rudniško vodo Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

Galun

(kalijev) prvovrstna kvaliteta (kemično čist, popolnoma brez železa) v kristalih in moki izdeluje in prodaja po konkurenčni ceni

Kemična tovarna Moste pri Ljubljani.

Zahtevajte oferte in vzorce. Dobavljamo promptno Tel. 351. Vsako količino.

Tvornica „SVETLIN“

prilporeča svoje prvovrstne kemične izdelke, kakor

„SVETLIN“ la in „MARICA“ krema za čevlje

„SVETLIN“ vazelinska mast za usnje

„SVETLIN“ voščilo la, belo in rumeno

Pisarna in zaloga: LJUBLJANA, Vegova ulica št. 2

Največje zanimanje

vlada za zgradbo stanovanjskih hiš sistema

„SEIDEL“

ker je zidanje v tem sistemu tehnično in ekonomsko dovršeno, najhitrejše in najcenejše. Splošno pozornost vzbujajo

nosilci sistema „SEIDEL“,

ki nadomeščajo lesene stropnike, železobetonske preklade itd. Natančnejše podatke dobite pri stavbnem podjetju Jakob Accetto, sin Ing. Viktor Accetto in drug, Ljubljana, Tabor št. 2.

Stopnice SEIDEL Ograje:

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

v Ljubljani.

STANJE VLOŽENEGA DENARJA preko 90 milijonov dinarjev ali 360 milijonov kron.

SPREJEMA VLOGE na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

ZLASTI PLAČUJE za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

JAMSTVO za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kakor kjerkoli drugod, ker jamči za nje poleg lastnega hranilničnega premoženja še

mesto Ljubljana

z vsem premoženjem in davčno močjo. Ravno radi tega nalagajo pri njej tudi sodišča denar mladostnih, župni uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je

denar popolnoma varen

MERAKL

barve, mastila, lake, klej, emajl, kiti in zajamčeno čisti firneži najboljše vrste nudi

MEDIĆ - ZANKL DRUŠTVO ZOM. KAV.

Ljubljana centrala

Maribor podružnica

Novi Sad skladišče

Tvornice: Ljubljana - Medvode

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

Inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter prilporeča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikele.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.

„Žitarica“

veletgovina z moko in deželnimi pridelki

Maribor, Aleksandrova c. 52.

Nakup in izvoz vseh deželnih pridelkov, posebno fižola, sadja, krompirja i. t. d.

Oglašajte v Trgovskem listu!

Tvrdba

IVAN PERDAN

nasledniki

v Ljubljani.

Glavna zaloga Ciril Metodovih vžigalic.

Veletgovina špecerijskega in kolonijalnega blaga na debelo in na drobno po najnižjih dnevnih cenah.

Zahtevajte cenike!

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavica:

Din 50.000.000—

Rezervni zakladi ca.

Din 10.000.000—

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta

PODRUZNICE:

Brežice

Gorica

Metković

Sarajevo

AGENCIJA:

Logalec

Celje

Kranj

Novi Sad

Split

Črnomelj

Maribor

Ptuj

Trst

Brzljavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št. 261, 413,

302, 503 in 504

SE PRILPOROČA ZA VSE V BANČNO STROKO SPADAJOČE POSLE

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) **ob vodi** Na malo!
 Priporočn potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje,
 modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukanec, toaletno blago.
 Telefon 915

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

**: najfinejši in najokusnejši :
 namizni kis iz pristnega vina.**

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

**Tehnično in higijenično najmoder-
 nejše urejena kisarna v Jugoslaviji.**

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

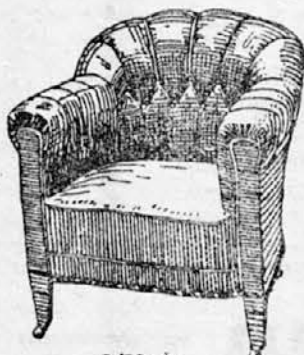
**Veletrgovina z železnino
 Pinter & Lenard
 Maribor**

Aleksandrova cesta 32-34.

Na debelo!

Na drobno!

Cene zmerne. -- Posrežba točna!

Tapetniške izdelkevseh vrst, izdelovljene in po naročilu,
kakor tudi žimo in afrik na veliko in malo

priporočila

RUD. SEVERSpecijalna zaloga tapetniških izdelkov
Ljubljana, Gosposvetska c. 6**Priporočila se**

veletrgovina špecerijskega in
 kolonijalnega blaga, raznovrst-
 nega žganja in spirita

Gregorc & Verlič

Ljubljana

Zahtevajte cenike!

Brzjavke: Grellč.

Telefon štev. 246.

Važno za trgovce!

Izšla je

Blasnikova**Velika Pratika**za navadno leto 1925,
ki ima 365 dni.

Velika Pratika je najstarejši
 slovenski kmetijski koledar,
 ki je še danes najbolj vpo-
 števan in zahtevan od vsake
 slovenske rodbine.

Stane v nadrobni prodaji
Din 5.—.Trgovci dobe popust tako, da
je čeden zaslužek zasiguran.

Naroči se pri:

J. Blasnika nasled.tiskarna in litografski umet-
niški zavod

v Ljubljani, Breg št. 12

se dobi v vseh
 špecerijskih
 prodajalnah.

Pisarna: Ljubljana,
Gradsko 13.

Veletrgovina
 kolonijalne in
 špecerijske robe

Ivan Jelačin
 Ljubljana

Zaloga
 sveže pražene
 kave, mletih dišav
 in rudninske vode

Točna
 in solidna posrežba!
 Zahtevajte cenik!

TVRDKA

A. VOLK
 LJUBLJANA

Veletrgovina žita in
 mlevskih izdelkov
 priporočila iz svoje zaloge
 vse vrste pšenične
 moke najboljših
 banaških
 mlinov,
 otrobe, koruzne
 in ajdove izdelke, kašo,
 ješprenj, nadalje pšenico,
 koruzo, oves, fižol
 in druge
 poljske pridelke.

Telefon štev. 449.

Brzjavi: VOLK.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Veležganjarna M. ROSNER & Co. nasl.
VIKTOR MEDEN
 v Ljubljani

izdeluje najboljše

likerje,

rum,

konjak,

slivovko,

brinovec,

tropinovec.

Kupuje sadje za žganjekuho.

Telefon interurban štev. 71.

Prva žebljarska in železobitna zadruga v Kropi in Kamni gorici

Pisma: Žebljarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnari 2.

Žebli za normalne in ozkoirne
 železnice
 Žebli za ladje, črni ali pocinkani
 Žebli za zgradbe, les itd.
 Žebli za čevlje
 Spojke za odre in prage

Spojke za ladje in splave
 Železne brane
 Zobje za brane
 Kljuge za podobne, zid, cevi,
 žlebove itd.
 Vijaki z maticami

Podložne pločice
 Malice
 Zakovice za tenderje, kotle,
 mostove, sode, pločevino,
 kolesa itd.
 Vijačni čepi — Verige

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje.
 Ilustrovani ceniki na razpolago.

Zahtevajte po vseh javnih lokalih „Trgovski list“.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Dunajska c. 4 (v lastni stavbi)

KAPITAL in REZERVA Din 19.000.000.—.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavi: Trgovska

Telefoni: 139, 144, 438

Podružnice:

Maribor, Kamnik, Konjice,
 Novo mesto, Ptuj, Rakek.
 Slovenjgradec,
 Slovenska Bistrica

Ekspoziture:

Logatec,
 Prevalje